

ГОВОРЯТЬ УЧАСНИКИ ЗБОРІВ:

В. П. ЦЕСЕВИЧ:

Необхідно зміцнити зв'язок з підприємствами. Справжня цінність наукових досліджень в тому, що проблеми, поставлені в них, нові й актуальні. Ось за цю актуальність ми повинні боротися.

В. А. АЛЕКСЄЄВА:

Наш факультет — механіко-математичний, і тому потрібна матеріальна база для механіків.

При прийомі на I курс треба добирати найбільш здібних юнаків і дівчат.

О. І. ЮРЖЕНКО:

Колектив нашого університету, якщо він хоче гідно зустріти XXII з'їзд партії, повинен усунути ряд недоліків. Слід піднести успішність студентів, особливо III і IV курсів. Виявлено прикрі факти, коли старости груп звітують про навмисно зменшені пропуски лекцій. Завдання деканатів — піднести трудову дисципліну, посилюють контроль за навчальним процесом.

Що стосується наукової роботи, то слід зауважити, що в нас не на належному рівні стоїть робота над докторськими дисертаціями. Ректорат всіляко сприятиме і допомагатиме товаришам, які працюють над докторськими дисертаціями. Він також зауважив, що викладачі в нашому університеті повинні вестись українською мовою. Деканати повинні подати відомості про будівництво лабораторій. Ректорат надалі ширше займатиметься цією справою, так само як і будівництвом житлового будинку університету.

І. О. СЕРЕДА:

Партійна організація юридичного факультету провела значну роботу, але є в нас ще й недоліки. Так, ще не всі викладачі беруть участь у пропаганді юридичних знань серед населення. А на це необхідно звернути увагу.

В. Л. ЯРОЩУК:

На факультеті іноземних мов перевантаженість викладачів не дає їм можливості продуктивно вести наукову роботу. Збільшення штатних одиниць є життєвою необхідністю. Крім того, наші студенти недостатньо забезпечуються навчальними посібниками.

М. І. АБРАМОВ:

Основну увагу госпчастина приділяє оформленню головного корпусу, але є в нас претензії і до факультетів.

Недостатньо енергійно проводиться ще трудове виховання, не створено на факультетах виробничо-технічних бригад по місцевому ремонту, немає контролю за самообслуговуванням.

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗВІТНО-ВИБОРНІ УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПАРТЗБОРИ

2 червня ц. р. відбулись звітно-виборні партійні збори Одеського університету ім. І. І. Мечникова. Зі звітом про роботу партійної організації виступив секретар парткому Л. Х. Калустян. У своїй доповіді він відзначив, що партійна організація працювала над вихованням і формуванням висококваліфікованих кадрів педагогів, наукових працівників.

Доповідач зупинився на роботі кафедр суспільних наук. Він підкреслив, що за звітний період поліпшилась якість читання лекцій з точки зору їх змісту, дохідливості і пов'язаності з сучасністю. Однак лекції деяких викладачів покищо не задовольняють зростаючих вимог. Ще трапляються випадки, коли лекції читаються не на університетському рівні, сухо і нецікаво (т.т. Масіч, Колодій, Мягчилов, Романовський).

Позитивним в роботі кафедр суспільних наук слід відзначити обговорення на їх засіданнях теоретичних питань, що має велике значення в піднесенні кваліфікації викладачів.

Науково-дослідна робота кафедр в основному проходить планомірно. Враховуючи критику, кафедра історії КПРС переглянула тематику своєї науково-дослідницької роботи в бік відображення в ній завдань вступу СРСР в період розгорнутого будівництва комунізму.

Кафедра політичної економії успішно розширює зв'язки з практичною діяльністю колгоспів і промислових підприємств. Кафедра філософії взяла участь в кількох міжвузівських конференціях (в Москві та ін. містах).

Істотним недоліком є те, що покищо мало пишеться фундаментальних наукових робіт. Дуже рідко викладачі кафедр суспільних наук виступають на сторінках республіканських журналів, повільно посувається написання докторських дисертацій.

Виконуючи рішення минулих звітно-виборних зборів, на яких гостро критикувались недостатня допомога підшефним районним комітетам партії з боку кафедр суспільних наук, кафедра історії КПРС налагодила систематичні виїзди багатьох членів кафедри в Роздільнянський район, провела там теоретичну конференцію з питань матеріалів Народи представників комуністичних і робітничих партій.

Підтримує зв'язок з підшефним Іванівським райкомом партії кафедра політичної економії. Кафедри філософії слід більше уваги приділяти роботі в Котовському районі.

В 1960—1961 навчальному році сіткою партійної освіти охоплені всі викладачі, лаборанти та інші працівники університету. Новим в організації марксистсько-ленінського навчання було проведення

факультетських методологічних семінарів. Це дуже ефективна форма піднесення ідейно-теоретичного рівня комуністів. Систематично і добре працювали методологічні семінари на біологічному і географічному факультетах, а також семінари лінгвістів на філологічному факультеті та на факультеті іноземних мов.

Важливе місце в піднесенні ідейно-теоретичного рівня професорсько-викладацького персоналу, лаборантів займали теоретичні конференції, які проводились на факультетах один раз на семестр. Добре пройшли конференції, на яких обговорювались матеріали Народи представників комуністичних і робітничих партій та матеріали січневого Пленуму ЦК КПРС. Починання історичного факультету в цьому відношенні заслуговує схвалення — там подібні конференції проводились спільно з студентами.

Робітники, адміністративно-технічний персонал університету підносять свій ідейно-теоретичний рівень в гуртках.

Поліпшилась робота університетського відділення товариства для поширення політичних і наукових знань. Активну участь у роботі товариства беруть комуністи: т.т. Д. І. Богуненко, О. М. Дроздов, Б. О. Шайкевич, П. Г. Чухрій, В. Т. Ружейников та ін.

Продовжується робота в народному університеті в Іванівському районі. Організовано нові факультети: юридичний і факультет літератури і мистецтва.

Проте в галузі цієї роботи мають місце й істотні недоліки. Попкищо недостатній рівень методологічних семінарів. Слабко поставлена робота в галузі марксистсько-ленінської освіти. Трапляються випадки формального проведення теоретичних конференцій (факультет іноземних мов, мехмат та ін).

Однією з важливих ділянок ідейно-теоретичної роботи є агітаційна робота. Агітколектив університету складається з 146 чол., з них 57 — комуністи. Бесіди в групах проводились щотижня і за планом.

Дещо покращилась виховна робота. Кафедри історичного, географічного, біологічного, хімічного факультетів на своїх засіданнях систематично слухали звіти викладачів про індивідуальну роботу з студентами, обговорювали питання про піднесення ролі викладачів як вихователів. Проте не всі кафедри університету займаються питаннями виховної роботи (механіко-математичний, фізичний та філологічний факультети).

Партком університету більше уваги приділяв питанням естетичного виховання студентів. Регулярно працював музичний лекторій, а також лекторій по вивченню творчості видатних художників.

В постановці агітаційно-масової

роботи наявні і прикрі недоліки. Ряд агітаторів бесіди проводять формально, інколи допускають їх зриви, мало цікавляться життям студентів (т.т. Попова, Устенко на філологічному та т.т. Баханов, Вишчанський на фізичному факультеті). Погано поставлена виховна робота в гуртожитках.

Питання учбово-методичної роботи, поліпшення якості лекцій і практичних занять були в центрі уваги колективів всіх кафедр. Вечерніх Рад факультетів. Зимова іспитова сесія пройшла організовано і дала добрі показники. Загальна успішність студентів денного навчання становила 88,2 проц. Приклад у навчанні показують комуністи т.т. Кузь, Басенко (філфак), Савицький, Ізвеків, Мороз, (істфак) та ін. Тільки комуністка з механіко-математичного факультету т. Герасимова мала академзаборгованість. Однак підсумки минулої сесії говорять і про наявність недоліків в учбовій роботі. На деяких факультетах успішність досить низька (механіко-математичний, фізичний, хімічний факультети та факультет іноземних мов).

Значно більше уваги в минулому році з боку парткому приділялось питанням вечірнього навчання.

Велике місце в роботі всього колективу університету займає організація прийому студентів на перший курс. Робота по забезпеченню прийому повинна значно активізуватись, партійні організації зобов'язані залучити в цю справу весь професорсько-викладацький персонал.

Найважливішим завданням факультетських парторганізацій є мобілізація всіх студентів і викладачів на успішне проведення літньої екзаменаційної сесії. Ректорату і деканатам слід глибше продумати питання, пов'язані з перебудуванням учбової роботи в світлі тіснішого зв'язку навчання з життям.

У підготовці висококваліфікованих спеціалістів велику роль відіграє активна участь студентів в науково-дослідній роботі. В 1960—61 навчальному році в університеті працювало 60 гуртків і 5 наукових семінарів. Значне місце відводилось експериментальним дослідженням студентів. Велику допомогу НСТ подають комуністи т.т. К. А. Позігун, М. П. Савчук, Р. Й. Файтельберг, О. Р. Прендель, К. К. Демидов, З. В. Першина та ін.

Колектив наукових працівників нашого університету виконав певну науково-дослідну роботу. Успішно працюють науковці Інституту фізики, фізичного, хімічного, біологічного, географічного та ін факультетів. (проф. Є. А. Кирилов, доценти С. Я. Бракін, В. О. Федосєєв, Т. Я. Сьора, Н. Л. Оленович, О. С. Степанова, О. В. Бо-

(Закінчення на 2 стор.).

ГОВОРЯТЬ УЧАСНИКИ ЗБОРІВ:

О. М. СМІРНОВ:

Партком університету в основному справився зі своєю роботою. Новий склад бюро повинен довести до кінця питання про відкриття лабораторії ґрунтознавства.

Варто подумати і про відкриття вечірнього геологічного відділу.

І. І. ПОГРЕБНЯК:

Партійна організація біологічного факультету спрямовує роботу своїх викладачів на зв'язок з практикою народного господарства.

Факультет працює за госпдоговірною тематикою, умови для роботи непогані, але ще не вистачає устаткування, спеціальних приміщень. І в цьому нам потрібна допомога.

П. КРАНТОВ:

Комсомольська організація нашого університету нараховує 3061 чол., і тому комсомольська робота привертає особливу увагу партійного комітету.

О. Г. ЛОБУНЕЦЬ:

В цьому році налагодився взаємодія між кафедрами суспільних наук: було підготовлено методичний збірник для заочників, проводилось обговорення деяких питань заочного навчання і т. ін.

Кафедри політичної економії вдалося домогтись, щоб студенти читали більше економічної літератури. Однак є ще студенти, які не читають газет, не цікавляться питаннями виробництва.

В. П. ДРОЗДОВСЬКИЙ:

На філологічному факультеті вживається багато заходів для поліпшення підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Але ще мало приділяється уваги естетичному вихованню.

Жаль, що багато наших викладачів перевантажені і це заважає активному проведенню виховної роботи. Факультет потребує аудиторного фонду. Необхідно також додатково ввести 3 штатні одиниці на кафедри факультету.

О. М. МЕЛІХОВ:

У нас на історичному факультеті видано за минулий рік 300 статей наших викладачів. Доцент К. Д. Петряєв видав вже третю книжку, яка є добрим підручником для студентів вузів.

Багато зроблено нашими викладачами для поліпшення роботи з заочниками. На факультеті є також всі можливості для відкриття вечірнього відділу. Для цього є база, і необхідні кадри.

Треба покращити справу з виданням наукових праць.

ЗВІТНО-ВИБОРНІ УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПАРТЗБОРИ

(Закінчення. Початок див. на 1 стор.)

гаський та ін.) Виконано ряд госпдоговірних робіт, досягнуто результатів, які мають значення для народного господарства. Більшій науковій активності слід вимагати від колективу математиків. Дещо пошавилась наукова робота на історичному та філологічному факультетах. Кафедрами цих факультетів підготовлено збірники історичних документів, кілька монографій, посібників для студентів-заочників.

За звітний період успішно проведено 7 наукових конференцій. В 1960 р. науковими працівниками опубліковано в різних видавництвах 450 наукових статей і монографій, загальним обсягом 346 друкованих аркушів.

Однак, слід зауважити, що результати досліджень покищо повільно впроваджуються у виробництво, незначна кількість госпдоговірних робіт. Слід також поліпшити якість друкованої продукції. Хоча у цьому році представлено до захисту 4 докторські дисертації, цього ще недостатньо. Мало видається монографій наших вчених. Продуктивності наукової роботи дуже шкодить занадта багатотемність. Помітне і поліпшення керівництва

ва аспірантурою, але деякі аспіранти не виконують індивідуальних планів. Більшість аспірантів, які закінчили навчання в 1960 р., і досі не звітували на Вчених Радах (Перетяжко, Музичко, Зубрицький та ін).

Значну увагу партійна організація приділяє роботі з комсомольською організацією. Силами студентів організовано на ряді підприємств підготовчі курси, консультаційні пункти. Художня самодіяльність стала масовішою, різноманітнішою. Дано понад 30 концертів на підприємствах Одеси, в колгоспах, радгоспах, заводовано перше місце в районі і місті. На низькому рівні стоїть художня самодіяльність в географів, математиків.

В минулому році партком біль-

ше уваги приділяв профспілковій роботі.

Минулий навчальний рік був першим роком роботи в умовах нової структури партійної організації університету. Створення парткомом позитивно позначилося на нашій роботі. Це сприяло посиленню оперативності, піднесенню якості партійної роботи.

Партком і партійні бюро більше уваги приділяли проведенню партзборів, які проходили при високій активності комуністів. На таких зборах систематично обговорювалися найважливіші питання життя факультетів. Але покищо є недоліки в проведенні відкритих партійних зборів. Часто — густо партійні бюро факультетів до відкритих зборів готуються не зовсім ретельно.

Протягом звітного періоду двічі на місяць проводились засідання парткому університету, на яких обговорювались питання партійного життя університету (про семінарські заняття, про стан агітаційної роботи на історичному та географічному факультетах, про роботу друкарні та ін).

Партком працював злагоджено. Партійна організація університету є згуртованим колективом, який спроможний виконати завдання, поставлені перед нами ЦК КПСС.

Комуністи обрали партійний комітет у складі:

Л. Х. Калустян (секретар), І. Г. Леонов, В. О. Федосєєв, А. П. Іванов, О. І. Юрженко, Г. П. Збандут, С. М. Ковбасюк, Н. Л. Оленович, В. В. Фашенко, І. М. Дузь, М. М. Якупов.

РІШЕННЯ

ПАРТІЙНОГО КОМІТЕТУ «ПРО ПІДСУМКИ КОНКУРСУ НА КРАЩУ СТІННУ ГАЗЕТУ».

Заслухавши і обговоривши інформацію В. В. Фашенка «Про підсумки конкурсу на кращу стінну газету», партком відзначає, що за період з вересня 1960 року по травень 1961 року стінна преса в університеті в цілому поліпшила свою роботу. За 9 місяців випущено близько 150 стінгазет, блискавок і бойових листків. Якість цих газет залежала в значній мірі від рівня контролю і допомоги з боку факультетських партійних бюро.

В минулому році добре працювали редколегії газет «Філолог» (редактор — т. Чернявська), «Історик» (редактор — т. Шурапов), «Советский химик» (редактор — т. Діденко). Жваво і цікаво розпочав свій шлях «Советский математик» (редактор — т. Лейбман).

Поряд з цим в роботі стінної преси є й істотні недоліки. В деяких стінгазетах мало друкується гострих критичних матеріалів, переважає сухий інформаційний стиль: «За педагогічні кадри» (редактор — т. Байдак), «Радянський фізик» (редактор — т. Малиновський), «За мичуринську біологію» (редактор — т. Санникова).

Особливо погане становище з газетою факультету іноземних мов «За педагогічні кадри». Виходить вона нерегулярно, примітивно оформлена, в кожному з номерів є грубі, орфографічні і стилістичні помилки.

В багатьох газетах відсутня рубрика «Слідами наших виступів», що знижує дійовість газети. Профком університету недостатньо забезпечує стінгазети папером, фарбами, фотоматеріалами та ін.

Партійний комітет вирішив зобов'язати партійні бюро факультетів систематично спрямовувати і контролювати роботу редколегій стінгазет, домогтися активної участі комуністів в роботі стінної преси. Слід також залучати до роботи в пресі комсомольський актив факультетів, добрати активних кореспондентів, систематично навчати їх.

Партком зобов'язує редколегії факультетських стінгазет під час літньої іспитової сесії випускати блискавки і спецвипуски та рекомендує профбюро факультетів через профком і ректорат забезпечити редколегії газет необхідними матеріалами: папером, фарбами, фотоплівкою та ін.

Партком зобов'язує редколегію багатотиражної газети «За наукові кадри» систематично друкувати огляди стінгазет і проводити наради редакторів для обміну досвідом роботи.

Затверджено рішення журі конкурсу на кращу стінгазету:

- 1 місце присудити газеті «Філолог»;
- 2 місце — газеті «Історик»;
- 3 місце — газеті «Советский химик»;
- 4 місце — газеті «Земля и недра» (географічний факультет);
- 5 місце — газеті «Советский математик»;
- 6 місце — газеті «За мичуринську біологію»;
- 7 і 8 місця — газетам «Советский юрист» та «Советский физик»;
- 9 місце — газеті «За педагогічні кадри» (факультет іноземних мов).

Звичайна тиша на юридичному факультеті змінювалась тривожним гамором. П'ята група випускників-заочників складає перший державний іспит з історії КПРС.

Всього треба буде скласти 5 іспитів — історію КПРС, теорію держави і права, карне право, цивільне право і карний процес.

Незважаючи на велику кількість іспитів і брак часу (адже ці студенти навчалися без відриву від виробництва) настрої абітурієнтів добрий. Запорука успіху — впевненість у своїх знаннях. Ось що розповідає староста п'ятої групи юристів тов. Кожухар:

— Велику допомогу подали нам оглядові лекції, які читали в Миколаєві, Котовську викладачі уні-

НІ ПУХУ, НІ ПЕРА...

НА ДЕРЖАВНИХ ІСПИТАХ

верситету доцент Д. С. Бельфор, кандидат юридичних наук І. О. Греков, старший викладач Л. М. Стрельцов та ін. Вони вчили нас працювати над періоджерами, націлили на більш уважне вивчення основних розділів програмного матеріалу, консультували з найбільш важких питань. Вийзди викладачів до студентів-заочників — корисне і надзвичайно потрібне починання. А що це так, нехай говорить такий факт. З тих 194, що складають історію КПРС, понад половину одержали відмінні і добрі оцінки. Такі товариші, як Біло-

шицький (начальник карного розшуку м. Одеси), Любич (прокурор з м. Симферополя), Стрижак (завідувачий лекторською групою обкому комсомолу) та ін. виявили добрі знання сучасної міжнародної обстановки, розуміння політики партії і уряду в справі будівництва комуністичного суспільства.

Голова державної комісії доцент Харківського юридичного інституту В. В. Сташис відзначає добру підготовку випускників, високий рівень їх знань.

— Ми задоволені відповідями студентів, — говорить В. В. Сташис. — Залишається лише побажати їм скласти всі іспити так само успішно, як і перший — з історії КПРС.

Л. НИКУЛІНА.

Значна допомога

З року в рік розширюється шефська допомога кафедри політичної економії заводів ім. Жовтневої революції та Іванівському району.

Кафедра підтримує постійний зв'язок з Іванівським райкомом партії, допомогла йому в організації роботи Економічної ради району, в переведенні занять з пропагандистами райкому, колгоспів і керівниками гуртків і семінарів по вивченню економіки сільського господарства. Викладачі кафедри стали ініціаторами проведення в Іванівці економічної конференції на тему «Внутрішньоколгоспний господарський розрахунок і перспектива його впровадження в колгоспах Іванівського району». Конференція виробила рекомендації, які мають велике значення для розробки конкретних положень про впровадження госпрозрахунку в колгоспне виробництво.

Значна допомога подається і заводів ім. Жовтневої революції. Практичні результати цієї допомоги проявились в поліпшенні розробки місячних і декадних планових завдань цехів і контролю за їх виконанням.

Серед викладачів кафедри політичної економії, які беруть активну участь у шефській роботі, слід назвати Г. А. Плосконоса, С. Г. Проданця, Д. О. Драгомарецького та ін.

В. КРИЛОВА.

Після десятиденної роботи

30 травня закінчив свою роботу Всесоюзний симпозиум з сучасних питань теоретичної фізики (нові методи теоретичної фізики, теорія твердого тіла, тобто металів і напівпровідників). Симпозиум було організовано кафедрою теоретичної фізики Одеського державного університету в контакт з інститутом фізичних проблем АН СРСР. Серед 60 учасників, які прибули з багатьох міст країни (Москва, Ленінград, Києва, Харкова, Тбілісі, Новосибірська, Кишинєва та ін.), — визначні радянські вчені: член-кореспондент АН УРСР професор І. М. Ліфшиц, професор Л. Є. Гуревич, професор О. О. Абрикосов, професор Г. М. Халатников, професор Л. П. Горьков та ін. В роботі симпозиуму брали участь вчені із Сполучених Штатів Америки: професор Дж. М. Лютінгер (Колумбійський університет) і професор Н. Д. Казаринов (Мічиганський університет).

На засіданнях було заслухано і обговорено 16 доповідей, присвячених найактуальнішим питанням теорії металів і напівпровідників. Як вважають учасники, робота симпозиуму була дуже продуктивною. Вона повністю виконала поставлені завдання — завдання взаємного обміну досвідом наукової роботи і зміцнення зв'язку між різними науковими центрами теоретичної фізики в СРСР. Намічається видати збірник праць симпозиуму.

За рішенням учасників цей сим-

позиум бажано було б розглядати як початок організації в нашому місті щорічної «літньої школи» фізиків-теоретиків.

Ці заходи сприятимуть дальшому піднесенню ролі Одеського університету як великого наукового центра півдня України.

Професор А. І. КОСТАРЄВ,

„Юний хімік“

З минулого року працює міський гурток «Юний хімік». Члени гуртка, учні одеських шкіл, знайомляться з невідомими фактами хімії, вчать глибоко розуміти хімічні процеси.

Всю гуртківською роботою керують студенти-хіміки нашого університету. Вони прищеплюють учням любов до хімії, вчать їх пояснювати навколишні явища, читають лекції з усіх розділів хімії. В цьому році, наприклад, були прочитані такі лекції: «Що вивчає хімія», «Методи очищення речовин», «Повітря», «Метали», «Галогени». Також проведено 3 практичні заняття.

Крім гуртка «Юний хімік», при кафедрі органічної хімії от уже кілька місяців працює гурток «Юний бутлеровець». Гуртківці виконують практикум з органічної хімії, який своєю складністю дорівнює практикуму студента 3-го курсу.

Р. ІВАНОВА

ЛІТЕРАТОР, БОРЕЦЬ, ГРОМАДЯНИН

ПОЛУМ'ЯНИЙ КРИТИК

«Помру на журналі і в могилу накажу покласти книжку «Отечественных записок». Я літератор — говорю це з болючим і разом радісним і гордим переконанням. Літературі російській моє життя і моя кров». У цьому визнанні весь Белінський, який свою літературну діяльність не відокремлював від життя. Він вклав у свої журнальні статті пристрасну енергію і могутній темперамент політичного борця, жадібні пошуки істини, безстрашну допитливість філософського розуму, гарячу любов до містечтва. За висловом І. С. Тургенева, Белінський «всім еством своїм стояв близько до серцевини свого народу». Це була людина, яка всього себе віддала боротьбі проти самодержавно-кріпосницького ладу, проти суспільного порядку, що узаконив гніт і насильство.

Взимку 1830/31 року Вісаріон Григорович написав п'єсу «Дмитрий Калинин». Ця юнацька драма була спрямована проти рабства, на захист розуму. Устами героя говорив автор, схвильований спогадами про нелюдські вчинки кріпосників-недолюдків.

«Хто дав це згубне право — одним людям поневолювати своєю владою волю інших, подібних до них істот, відбирати у них священний скарб — свободу?.. Пан може для віхи чи розваги здерти шкіру зі свого раба: може продати його, як худобу, виміняти на собаку, на корову, розлучити його на все життя з батьком, матір'ю і з усім, що для нього любе і дорогоцінне».

Авторові антикріпосницької драми загрожувало заслання в Сибір, каторга, солдатчина. Начальство університету скористувалося тривалою хворобою Белінського і виключило його з університету — «по слабому здоров'ю і притом по обмеженості способностей».

Белінський в повному розумінні цього слова бідував живучи з дешевих уроків і перекладів. В 1854 році в журналі «Молва» була надрукована його стаття «Литературные мечтания». За «Литературними мечтаннями», в яких гостро було поставлене питання про національну самобутність нашої літератури, з'явилися інші статті, не менш блискучі, ще глибші за думкою.

Ленін назвав Белінського одним із попередників російської соціал-демократії. Про лист Вісаріона Григоровича до Гоголя, де революціонер-демократ затаврував лад, при якому «люди торгують людьми», і закликав революційним шляхом знищити кріпосне право, В. І. Ленін писав: «Його знаменитий «Лист до Гоголя», що підбивав підсумок літературної діяльності Белінського, був одним з кращих творів безцензурної демократичної преси, які зберегли величезне живе значення і до цього часу».

Під безпосереднім впливом великого критика виросла і зміцніла слава плеяда російських письменників, серед яких були такі гіганти, як Достоевський і Гончаров, Тургенев і Некрасов. «Обдарована земля російська, — писав Белінський, — ґрунт її не бідні талантами». Сам він немало зробив для того, щоб література цілковито служила рідному народові, справі його визволення. Він високо цінував творчість російських письменників-реалістів за їх правдивість і людяність. Прочитавши його статті про Пушкіна, Лев Толстой зауважив: «Я тільки тепер зрозумів Пушкіна».

Багато хто, мабуть, пам'ятає картину, на якій зображено вмираючого Белінського. Худа, виснажена людина напівсидить на ліжку, а в дверях видно фігуру жандарма, який ніби чекає на свою жертву. Ця картина ніби нагадує нам, що все життя великого російського критика-революціонера пройшло під тяжким наглядом николаївських жандармів. Вони поставали то у вигляді лютої цензури, що калічила кращі його статті; то, нарешті, в генеральському мундирі коменданта Петропавлівської фортеці, який, зустрічаючи Белінського на Невському проспекті, говорив йому:

— Ну, то коли ж до нас? Для вас давненько вже тепленький казематик приготували...

Тільки смерть великого критика не дозволила катам здійснити свої наміри. В. Г. Белінський вмер в 1848 році, але ім'я його живе й досі, його статті і в наш час вражають читача своєю глибиною думок, пристрасністю, професійною майстерністю.

ВІН БУВ У ОДЕСІ

13 червня цього року минає 150 років з дня народження великого російського революціонера-демократа, філософа-матеріаліста, літературного критика і публіциста Вісаріона Григоровича Белінського. Великий критик деякий час жив у нашому місті. На відзнаку цього на фасаді будинку № 9 на

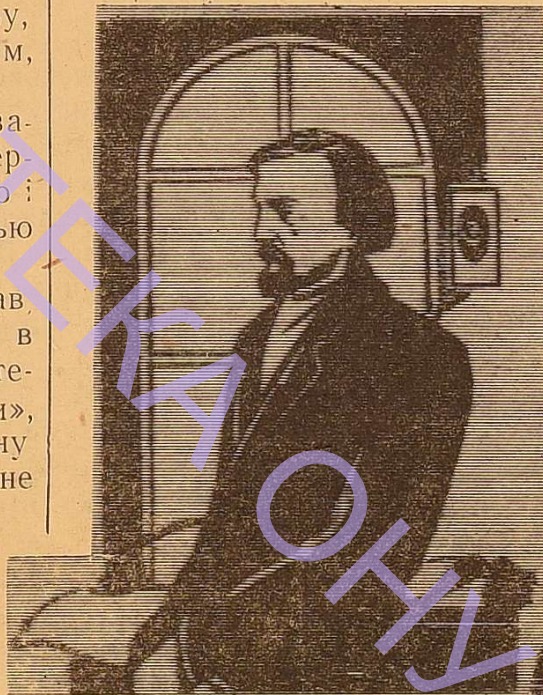
Приморському (Миколаївському) бульварі, де жив В. Г. Белінський, встановлено меморіальну дошку з таким написом: «В цьому будинку з 22 червня по 12 липня 1846 р. жив великий російський критик Вісаріон Григорович Белінський».

М. ГЕНЦЛЕР,
найстаріший робкор Одеси.

В. Г. БЕЛІНСЬКИЙ І ПРОГРЕСИВНА ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА

Радянський народ, народи інших соціалістичних країн, все прогресивне людство з великою любов'ю відзначають 150-річчя з дня народження Вісаріона Григоровича Белінського, ім'я якого на віки залишиться в пам'яті людства. «Є люди, значення яких якимось не охоплюється людським словом», — говорив О. М. Горький. Такою людиною для Росії і багатьох інших країн є В. Г. Белінський.

Вісаріон Григорович Белінський не тільки великий російський критик і визначний мислитель, але й один з основоположників найбільш прогресивного в 30—40-х рр. ХХ ст. педагогічного напрямку — педагогіки російської революційної демократії.

Пропагандою своїх поглядів на літературу, освіту і виховання, нещадною критикою підручників, призначених для шкільного викладання, Белінський зробив великий вплив на учнівську молодь, на передову частину учительства. Він привчив російське юнацтво «паче

всього любить родную літературу».

Під великим впливом Белінського перебували не тільки викладачі російської словесності, але й багато викладачів інших предметів. Під його впливом в середній і вищій школі виросли Чернишевський, Добролюбов, Ушинський та ін. У всіх університетських містах Росії студентська молодь з нетерпінням чекала виходу кожного чергового номера журналу, де друкувалися статті Белінського. Глибоко вплинув Белінський на дальший розвиток російської прогресивної педагогіки ХІХ ст. Йому належить в історії російської педагогіки заслуга застосування матеріалістичної філософії до розв'язання педагогічних питань.

В дореволюційний час люди, які писали про Белінського, приховували його матеріалістичні, революційно-демократичні погляди від російських вчителів. Вони уникали говорити про ідейну еволюцію Белінського в напрямку матеріалізму, революційного демократизму, соціалізму. Вони відривали педагогічні ідеї від його філософських і соціально-політичних поглядів.

Справжніми послідовниками зрілих педагогічних поглядів Белінського були революційні демократи 60-х років на чолі з Чернишевським і Добролюбовим. Вони, розвиваючи і підносячи на нову висоту ідеї основоположника революційно-демократичного напрямку в російській педагогіці Белінського, надавали цьому педагогічному напрямку виняткового значення. За глибиною теоретичного обґрунтування, за політичною загострістю і революційним спрямуванням, за широтою і гуманністю педагогічних завдань цей напрямок не мав собі рівних до виходу на істо-

ричну арену марксистсько-ленінського вчення про виховання та освіту.

Дидактичні принципи Белінського розвивались в напрямку формування самостійної думки і активності учнів, в напрямку застосування гуманних засобів і методів морального виховання. В особі Белінського жінка знайшла пристрасного і принципового захисника її людської гідності і її прав на освіту на рівні з чоловіком. Йому належать надзвичайно яскраві виступи в російській педагогічній літературі 30—40-х років ХІХ ст. на захист недоторканості особи і прав дитини, він вимагав строго демократичного принципу організації народної освіти. В його педагогічній системі були намічені основні риси передового педагогічного руху другої половини ХІХ ст.

Справжнє обличчя Белінського як педагога розкрилось тільки після Великої Жовтневої соціалістичної революції в радянській педагогічній літературі. Белінський посів по праву належне йому місце в історії вітчизняної педагогіки як основна фігура, від якої беруть свій початок революційно-демократичний педагогічний рух і вся прогресивна педагогіка середини і другої половини ХІХ ст. в Росії.

Для радянських вчителів ім'я Белінського особливо близьке і дороге. Для нас його педагогічні ідеї мають не тільки глибокий історичний інтерес як один з істотних етапів в розвитку вітчизняної педагогічної думки в напрямку до сучасної радянської педагогіки, але і як багате джерело, з якого і до тепер ми можемо черпати цінні думки про виховання і освіту молодого покоління.

Доцент С. ФЛЯКС.

ЕВОЛЮЦІЯ ПОГЛЯДІВ В. Г. БЕЛІНСЬКОГО НА ВИХОВАННЯ

Педагогічні погляди В. Г. Белінського органічно витікали з його філософських поглядів і соціально-політичних устремлінь. Прогресивність останніх обумовила і прогресивність педагогічних думок великого революціонера-демократа.

Як відомо, світогляд великого критика пройшов складний шлях розвитку — від ідеалізму до матеріалізму. Таку ж еволюцію пережили і його педагогічні погляди.

Вже в перших своїх педагогічних висловлюваннях В. Г. Белінський піддав гострій критиці станово-кріпосницьке виховання. Протягом всієї своєї бурхливої літературної діяльності він був пристрасним борцем проти реакційної шкільної політики самодержавства, проти офіційної теорії «православ'я, самодержавства і народності» як ідеологічної основи виховання.

В. Г. Белінський високо цінував силу виховання в розвитку людини, але він був вільний від перебільшення його значення. Він відкидав погляд на новонароджену дитину як на «чисту дошку», на якій шляхом виховання можна написати що завгодно. Він правильно вказував, що дитина народжу-

ється з тими або іншими нахилами, які можуть розвинути при умові раціонального виховання і сприятливих зовнішніх умовах життя. Він вірив, що тільки соціалістичне суспільство спроможне забезпечити належне виховання дітей, і, отже, найбільш повний розвиток нахилів кожної дитини відповідно до інтересів цього суспільства.

Вихідною педагогічною ідеєю великого критика була ідея виховання людини. Якщо на початку своєї літературної діяльності в поняття людини він вкладав ідеалістичний зміст, то в останній період своєї творчості він у це поняття вніс реалістичний, революційний зміст.

В. Г. Белінський гаряче любив свою вітчизну, але він різко виступав проти національної обмеженості слав'янофілів і проти космополітизму деяких кіл західників і дворянської верхівки.

Він говорив: «Хто не належить своїй вітчизні, той не належить і людству». У зв'язку з цим він проголосив ідею народності у вихованні.

В чудових статтях про російську літературу великий критик відкрив і показав народність творчості

Пушкіна, Крилова, Гоголя та ін. У зв'язку з цим, на противагу практиці дворянського виховання, він вимагав, щоб в основу освіти було покладено вивчення російської мови і вітчизняної літератури.

Важливе місце в педагогічних висловленнях В. Г. Белінського займає ідея гармонійного розвитку особи, що виявляється в єдності морального, фізичного і розумового виховання.

Особливого значення він надавав моральному вихованню, яке повинне розвивати в дитині любов до своєї вітчизни, почуття гуманізму, любов до праці і прагнення до добра, готувати патріотів-революціонерів.

В. Г. Белінський закликав батьків і вихователів уважно і чуйно ставитись до дітей. Він рішуче засудив фізичні покарання. В численних рецензіях на дитячі книги і відгуках на підручники В. Г. Белінський висловив багато цінних дидактичних і методичних думок.

Великий критик своїми педагогічними висловлюваннями зробив великий вплив на дальший розвиток російської прогресивної педагогіки.

Доцент В. Є. ДЕМ'ЯНЕНКО.

ПРИЙШЛО СПОРТИВНЕ ЛІТО

Здрастуй, відпочинок!

4 червня урочисто відкрився спортивно-оздоровчий табір Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Зараз не хочеться говорити ні про затримки у підготовці табору до відкриття, ні про те, чого не встигли зробити наші господарники, — важливо те, що табір відкрився.

О 12 годині дня відбувся урочистий парад. Начальник табору Єрмаков віддає рапорт ректорові університету професору О. І. Юрженкові та секретарю парткому Л. Х. Калустяну. Після короткої привітальної промови ректора звучить команда «Струнко!» і урочисто підіймається прапор табору.

Потім на зеленому полі проходили спортивні виступи, ігри, атракціони, а коли свято відкриття закінчилось, учасники першої зміни розійшлися по палатках.

Немало тут спортсменів — розрядників, членів збірних команд ОДУ, є й початківці. Побажаємо всім їм приємного і корисного відпочинку.

Наш кор.

Перший сигнал горниста.

Підйом прапора.

Фото П. Іванова.

Спорт

З 3-го по 5-е червня ц. р. в багачинському парку «Перемога» проводились змагання на першість вузів міста Одеси з плавання, в яких брало участь 9 вузівських команд.

В результаті змагань команда університету зберегла «статус-кво» зайняла, як і в минулому році, 7-е місце.

Сумлінно і активно готувалась до змагань наша жіноча команда, яка виступала у такому складі: Р. Ільченко (філфак), Є. Фролова, (мехмат), Т. Зубатова (мехмат), М. Панченко (факультет іноземних мов), А. Таран (мехмат), В. Яїцька (геофак). У комбінованій естафеті наші дівчата зайняли 4-е місце, а в естафеті на приз газети «Чорноморська комуна» вони посіли 3-є, призове місце.

Підвела команду дипломантка філологічного факультету Є. Лебедева, яка зневажливо поставилась до спортивних інтересів університету і не з'явилась на змагання.

Значно гірше виступала у цих змаганнях чоловіча команда (М. Клімов, Е. Кучугурний, Е. Теплюк, Г. Улановський, В. Бур'янов, Ю. Епімахов).

Справжню самовідданість проявив студент I курсу фізичного фа-

культету Клімов. Незважаючи на те, що він брав участь у двох запливах і 3-х естафетах, Клімов замінив Е. Москальчука, (який не з'явився на змагання без будь-яких поважних причин) і проплив 1500 метрів вільним стилем за 31 хвилину.

До речі, Москальчук не залишився самотнім. Таким же чином сприяли успіху своєї команди В. Козленко (істфак), Р. Машенко (філфак), Е. Третяк (фізфак). І найбільш прикро, що погані приклад молоді подають старшокурсники, яким, здається, честь університету повинна бути ближчою, ніж їх молодим колегам. На мою думку, студентська громадськість повинна засудити вчинки Козленка, Лебедевої, Машенка та подібних до них.

Попереду в нас великі й серйозні змагання. На початку липня в Одесі відбудеться I Спартакіада вузів УРСР, де нашим плавцям доведеться тримати ще більш відповідальний екзамен на спортивну зрілість. Щоб успішно виступити потрібно багато і вперто тренуватись.

Е. КУРИЛЬСЬКИЙ,
тренер з плавання.

У цієї палатки — нещасливий номер (13). А що ви скажете про обличчя її мешканців?

ВІСТІ З ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ

До 1 червня в приймальну комісію приходили все нові й нові люди. І ось, нарешті, коли закінчився прийом документів на заочний відділ, можна підбити деякі статистичні підсумки.

Прийом на заочний відділ об'явлений на всіх 9 факультетах; загальна кількість першокурсників-заочників становитиме 1000 чоловік. На 1 червня в комісію подано 1479 заяв.

Найбільший конкурс — на історичному факультеті (308 заяв на 100 місць), на біологічному (199 заяв на 100 місць), на юридичному (341 заява на 200 місць), на факультеті іноземних мов (219 заяв на 100 місць) і хімії (44 заяви на 25 місць). Наведемо й деякі інші цифри: на механіко-математичний факультет (150 місць) подано 58 заяв, а на фізичний (100 місць) — 24 заяви.

Серед майбутніх першокурсників — 34 офіцери, демобілізовані за Указом Верховної Ради про скорочення збройних сил, 87 учасників Великої Вітчизняної війни, 492 працівники шкіл. З 1479 чоловік, що подали заяви, — 625 жителів сіл.

Більшість вступаючих (916 чоловік) — комсомольці, 262 абітурієнти є членами і 42 — кандидатами в члени КПРС.

За новим положенням про вступні іспити на старші курси зараховано 49 чоловік з вищою освітою (в тому числі на англійський відділ факультету іноземних мов — 31).

Отже, закінчився прийом документів і з 3 червня розпочалися перші вступні іспити.

В. В. ФАЩЕНКО,
відповідальний секретар
приймальної комісії.

У СВІТІ ПРЕКРАСНОГО

Нещодавно в Одеському музеї Західного та Східного мистецтва відкрилась виставка дитячих малюнків. Експонувались роботи дітей Румунії, Фінляндії і Японії. Багато людей побувало в ці дні у музеї, багато було й думок. Подивіться у книгу відгуків, і ви побачите, що різним (за віком та професією) людям сподобались різні малюнки і на сторінках книги розгорілась дискусія. Ми б хотіли винести цю дискусію на сторінки нашої газети. Сьогодні надаємо слово студенту III курсу філологічного факультету В. Ломакову.

Елена Монеску (Румунія).
«Портрет сестри».

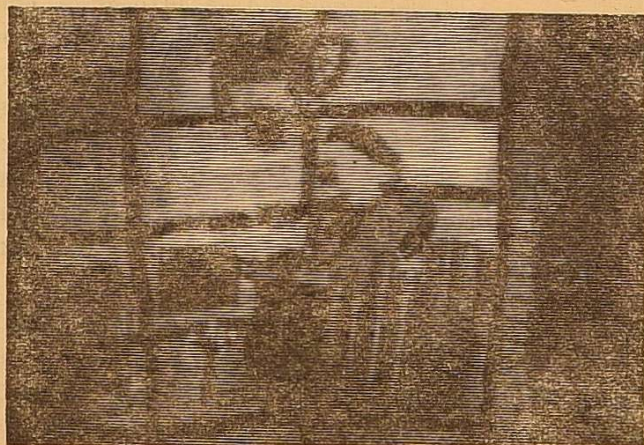
ОЧИМА ДІТЕЙ

Світ, побачений очима дітей, — так можна назвати виставку дитячих малюнків, яка експонувалась в залах Одеського музею Західного та Східного мистецтва.

Тут були представлені пейзажі, натюрморти, портрети дітей Японії, Румунії і Фінляндії. Мені б хотілось поділитись своїми враженнями про роботи японських дітей, бо вони дуже мене зацікавили своєю щирістю, безпосередністю, багатством фантазії.

Натюрморти Хансе Есіно своєю цільністю сприйняття кольору, впевненістю мазка і силою узагальнення до того вражають глядача, що не віриться, що вони виконані рукою семирічної дитини. Перед нами не просто ретельний натураліст, а сміливий художник, який вміє добрати кольорову гаму.

Шестирічний Маехама Акемі малює дівчаток. Для нього — це істоти з маленькими косичками і великими очима, задерикуваті і не дуже розумні. Влучний гумор і співзвучність з вдалими кольоровим розв'язанням привертає до картини і дорослих, і дітей. А якщо мимо картини не пройдеш байдужим, значить, в ній закладена хоч іскра, хоч краплина таланту. Адже хоча діти і великі оптимісти, вони,

Оонісі Хардо, 9 років (Японія).
«Робота».

однак, критично ставляться до життя. Нісіка Песуо (9 років) любить бувати на рибалці, дивитися на виловлену рибу, і на спритні руки продавця. «Але якщо тебе мама пошле купувати рибу, — застерігає він всіх дітей світу, — будь пильним, щоб не обманула тебе всесильна людина, яку всі хлопчики в кварталі обожають і бояться».

На диво напружені за кольором картини семирічний Яматурі Дзетаро «Гімнастика» та Явобуті Сатолі «Збори в школі». Оонісі Хардо звернувся до складнішої теми. Його картина називається «Робота». Він уявляє її як якісь грати, квадрати, що заважають батькові повернутися додому. А коли мова зайшла про батьків, то гріх не згадати картину Такахаї Сілеру «Мій батько». Батько цього дев'ятирічного хлопчика трохи смішно виглядає: у нього дуже велике підборіддя з рідкою щетиною, що стирчить у всі боки. Але батько в нього добрий, і видно, що він йому подобається.

В невеличкій статті неможливо розкрити все багатство тем і характерів, почуттів і настроїв. Хочеться закінчити словами студентів ОДМУ, які записали в книзі відгуків: «Дуже раді, що підростає така чудова, талановита, спостережлива зміна, яка вміє бачити красу життя. Нехай життя для них буде таким же прекрасним, яким вони уявляють його тепер».

В. ЛОМАКОВ.

Фото автора.

Примітка редакції: Ми запрошуємо й інших товаришів висловити свої думки про цю виставку.

Заступник редактора
М. В. ПАВЛЮК.